

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

Eadem Coram Eodem. Veneris 8. Februarii 1682.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

strationem, quodque generaliter Ecclesia Cælaraugustana se semper habuit, ac gesserit pro exempta. Sed recurrit idem defectus irrelevantiæ, quia, quatenus etiam ex hoc contendatur elici observantiam interpretativam, adhuc ista non suffragatur quoniam à die præfata Bullæ secularizationis usque ad hodiernam litem effluerunt pauci anni. Et consuetudo etiam interpretativa, quando (prout hic) est contra Juris dispositionem, debet esse legitime præscripta, ut docent Anton. de Butr. in cap. cum dilectus num. 18. vers. ita, & in quantum de consuetud. Soccin. Sen. conf. 260. n. 19. lib. 2. Rota dec. 13. n. 4. part. 3. coram Put. & dec. 60. n. 11. & 12. p. 11. recent. Ponderando propterea, quod observantia pro majori parte temporis contigit in vita Archiepiscopi antecessoris, cujus negligentia non est apta præjudicium inferre Ecclesiæ, & successori, ut dixit Rota dec. 144. n. 5. coram Coccin. & decif. 342. n. 3. coram clar. mem. Card. Cerro.

4 Et facilius moti fuerunt Domini ad remissionem denegandam, quoniam Capitulum ob prærecentitam apprehensionem quasi possessionis libertatis in Tribunali Laico præbuit impedimentum, ne Reverendissimo Archiepiscopo decerni posset manutentio, quæ alias ex sola Juris assistentia debuisset illi decerni in usu, & exercitio suæ Ordinariæ Jurisdictionis, etiam non confitito de possessione, juxta Text. in cap. cum personæ de privileg. in 6. Marefcot. var. resol. lib. 6. cap. 11. num. 1. Addens ad Ludovif. dec. 312. Rot. dec. 346. n. 3. & dec. 506. n. 2. coram Coccin. dec. 536. n. 6. & seqq. coram Duoz. Jun. & in Leodien. Jurisdictionis 15. Martii 1688. S. Etenim coram. bon. mem. Rondino, & in Brixien. Jurisdictionis 5. Junii ejusdem anni S. fin. coram R. P. D. meo Capraya.

Et ita decifum fuit utraque, &c.

EADEM CORAM EODEM.

Veneris 8. Februarii 1682.

ARGUMENTUM.

Episcopus pro-explenda Visitatione habet juris assistentiam in omnibus Ecclesiis

suæ Diocesis. Privilegium exemptionis Ecclesiæ à jurisdictione Episcopi extinguitur per secularizationem, & erectionem in Cathedralem.

S U M M A R I U M.

- 1 Episcopi in Visitatione quarumcumque Ecclesiarum suarum Diocesan habent juris assistentiam. Episcopi visitant Ecclesias Cathedralis, non obstantibus exemptionibus, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, ibi.
- 2 Unio Ecclesiarum tribuit privilegia pinguiora.
- 3 Privilegium exemptionis extinguitur per mutationem status Ecclesiæ, & num. 4. Privilegium corrumpit ex defectu intentionis Papæ, ibi.
- 5 Scientia Papæ ubi requiritur certa, & irrefragabilis, non sufficit possibilis, & equivoca.
- 6 Privilegium titulo oneroso concessum, non subjacet revocationi. Privilegium non dicitur onerosum ex solutione facta pro componenda, ibi. Privilegium etiam onerosum resolvitur si contingat extingui ex dispositione legis generalis, ibi.
- 7 Idem est non esse, & non apparere.
- 8 Clausule sublata &c. & Decretum irritans evanescunt cum evanuit privilegium.
- 9 Privilegium concessum Regularibus, evanescit illis sublatis.
- 10 Ex proæmio privilegii rectè desumitur causa finalis concessionis.
- 11 Dictio proinde designat causam ex qua Papa motus fuit ad concedendum.
- 12 Dictio propterea idem designat.
- 13 Exemptio concessa Regularibus, censetur largita ratione vitæ religiose, ceteræ autem causæ dicuntur occasionales.
- 14 Privilegium exemptionis non dicitur preservatum, quoties modificatur per verba hic expressa.

DECISIO XXIV.

CUM sub die 10. Decembris proxime elapsi, proposito duplici Dubio per me subscripto, primo scilicet super Remissoria, & altero super meritis, responsum fuerit Remissoriam esse denegandam, ac suspensa super meritis resolutio, cum ordine tamen, quod Causa desuper reproponeatur omnino in tertia Rota post Reges, dedi hodie, expectatis paulo ulterius Agentibus pro Capitulo, quo magis commode parari possent ad Causæ disputationem, Dubium *An possit Reverendissimus Archiepiscopus visitare Ecclesias Sancti Salvatoris, & B. Mariæ del Pilar Cathedralium Metropolitanam Cesaraugustanam nuncupatam, ejusque novum capitulum; & in dictis Ecclesiis, & contra idem capitulum omnimodam Ordinariam jurisdictionem exercere, & respectivè procedere juxta formam Sac. Conc. Trid. sess. 5. cap. 6. de reformat. vel potius obstet prætenso exemptio?* Cui Domini mature perpenſis elaboratis allegationibus utrinque datis, *Affirmativè* quoad primam: *Negativè* autem quoad secundam pariter rescripserunt.

1 Moti sunt autem in hunc sensum ex generalis juris assistentia, quam habent Episcopi pro explenda visitatione quarumcumque Ecclesiarum suarum Diocesis, *can. relata, can. Episcopum, & can. Placuit 10. q. 1. cap. conquerente de offic. Ordin. & signanter Cathedralium, earumque Capitulorum, cap. 1. in princ. & h. i. de censib. in Extravag. debent de offic. Ordin. ac pro exercenda in ipsis Ecclesiis, & Capitulis omnimoda Ordinaria jurisdictione, cap. 1. cap. irrefragabili, ubi gloss. in v. Capitulum de Offic. Ordin. cap. cum Episcop. eod. in 6. & cap. cum personæ de privil. in 6. Maxime post Sacrum Concilium Tridentinum, quod Episcopis restituit, ac summopere commendavit Visitacionem, & Correctionem Cathedralium Ecclesiarum, & Capitulorum, sublatis quibuslibet contrariis privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, necnon consuetudinibus etiam immemorabilibus, sententiis, concordis, & juramentis, ut in sess. 6. c. 4. sess. 25. cap. 6. de reformat. ac*

referendo illius disquisitionem notat Spad. *conf. 155. n. 4. lib. 1. Rota dec. 743. par. 1. dec. 709. n. 3. p. 4. divers. dec. 105. num. 19. part. 7. dec. 254. n. 20. p. 19. recent. & decis. 109. fere per tot. coram Dunozer. Jun.*

2 Neque ad elidendam hanc juris assistentiam recurri valet ad privilegium exemptionis, quo per san. mem. Sixtum V. anno 1588. decorata fuit Ecclesia B. Mariæ, contendendo, quod illud fuerit successivè transfusum etiam in Ecclesiam Sancti Salvatoris, vigore promiscuæ, & incorporativæ unionis utriusque Ecclesiæ, factæ per san. mem. Clementem X. quæ effecit, ut Ecclesia formalis ex duabus materialibus constituta, potiat, & gaudeat privilegiis pinguioribus, ac magis proficuis alterutrius earum, ut tradit gloss. in *can. & temporis qualitas v. venire 16. q. 1. & in cap. novit. v. uniendo nò sed vacant. Ec. ubi Innocent. n. 1. Panormitan. n. 6. Imol. num. 7. Joan. de Anan. num. 3. Butr. n. 10. Fagnan. num. 3. Petr. de Perus. de Union. Eccles. cap. 1. n. 1. & seqq. Campeg. eod. tract. n. 5. & seqq. Garz. de Benefic. part. 12. cap. 2. n. 7. Sanchez ad præcept. Decalog. lib. 7. cap. 29. num. 146. Barbof. de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 16. n. 5. & seqq. & in puncto privilegii Exemptionis firmat Lap. in cap. cum personæ §. Si verò n. 5. de privil. in 6. ibique Gemin. n. 3. Ancharan. n. 6. Joan. Andr. n. 9. Franc. n. 4.*

3 Quandoquidem hujusmodi privilegium Ecclesiæ B. Mariæ, quod est unicum subjectum totius controversiæ, ex duplici capite caducatum fuit, ac resolutum antè ipsam unionem, primò nempe ex declaratione Cathedralitatis ejusdem Ecclesiæ, ac secundò ex ipsius sæcularizatione. Ex declaratione, inquam, ipsius Cathedralitatis, quia de tempore, quo privilegium emanavit, ignota prorsus erat Cathedralitas Ecclesiæ B. Mariæ, nedum Papæ concedenti, qui in toto privilegio, in quo etiam inservit aliud eidem Ecclesiæ elargitum per ejus Prædecessorem Clementem VII. nunquam illam nuncupavit honorabili titulo Cathedralis, sed modò Monasterium, modò conventum, modò autem simpliciter Ecclesiam. Verùm etiam ipsismet capitulo, & Canonicis præfatæ Ecclesiæ, qui in longa ferie litium,

Dd 2 tam

tam præcedentium, quam subsequenter, quas in hoc nostro Tribunali substinuerunt super diversis iuribus, & præeminentiis, contra Archiepiscopum, contra Ecclesiam Sancti Salvatoris, & contra alias Cathedralis Ecclesias Regni Aragonum, usque ad annum 1620. quod demum tempore Cathedralitatis contentio inter eandem Ecclesias promotæ, ac in Iudicium deducta fuit Privilegium semper, & ubique præsupposuerunt, & allegarunt Ecclesiam pro simplici collegiata, non autem pro Cathedrali, ut in pluribus decisionibus adductis per Informantes; imò ex defectu ipsius Cathedralitatis pluries succubuerunt in præcedentiis, & aliis iuribus præeminentialibus, ut in dec. 1619. & decis. 1651. cor. Coccin. ac decis. 284. cor. San. mem. Greg. XV.

4 Declarata igitur post annum 1620. per tres Sententias Rotales conformes, Ecclesie Cathedralitate, cessavit ipso iure privilegium exemptionis, ratione mutationis status Ecclesie, quæ per hanc declarationem transformata fuit in novum corpus cum novo Præfule, qui est Episcopus, ut tradunt communiter canonistæ in cap. cum inferior per eum Textum de majorit. & obediens. Gratian. discept. 458. n. 9. & plurib. seqq. Card. de Luca de iurisdic. disc. 10. n. 5. Rota decis. 1444. num. 6. vers. sexto allegatur coram Card. Seraphin. & in Lauretana iurisdictionis impressa decis. 313. n. 9. & seqq. p. 4. Recent. ac etiam ex defectu intentionis Papæ, qui scivisset, Ecclesiam esse Cathedralis, aut illam non exemisset, aut certè longè difficilior nimiam exorbitantiam, ac monstruositatem huiusmodi exemptionis, per quam Episcopus privatur sua Sponsa, ac membra separantur à suo capite, quod sufficit ad hoc, ut privilegium corruat ex defectu intentionis, cap. ceterum 3. de Rescript. Abb. in cap. ad aures 8. n. 5. eod. tit. Lotter. de re Benefic. lib. 2. q. 54. n. 13. & 14. Rot. dec. 225. §. n. 5. part. 7. decis. 205. n. 5. & 6. p. 13. dec. 235. n. 16. p. 15. rec. dec. 612. n. 29. coram Caval. & in Januen. Abbatiæ 8. Junii 1676. §. Non obstat, coram me. Præsertim quia post Concil. Trid. vix forsitan allegari valet casus, quo per Sedem Apostolicam concessa fuerit similis exemptio.

5 Nec scientia Cathedralitatis in Sixto Elici valet ex eo, quod ipse moram traxerit in Hispaniis, quod versatus fuerit in historiis, & antiquis documentis, ex quibus Cathedralitas plenè firmata fuit in decisionibus desuper emanatis, quodque demum in privilegio Clementis VII. per ipsum recensito, agnoverit, illam denominatam Hispaniarum Primam, siquidem mora facta in Hispaniis nihil influit ad scientiam Cathedralitatis, quæ ex præfatis latebat ipsiusmet Ecclesie Canonicos in Hispaniis natos. Generales autem exercitationes, & studia in historiis, ac veterum traditionibus nullum pariter adminiculum præbent notitiæ rei particularis, de qua agitur, ac denique denominatio Hispaniarum Primæ, satis congruè verificatur in prima quoad fundationem, absque eo, quod trahatur ad primam quoad dignitatem, & jurisdictionem, videlicet Cathedralitatem. Et tamen ad effectum, de quo est quæstio, durationis privilegii tam excessivi, scientia Cathedralitatis in Papa probari debet undique certa, & irrefragabilis, neque sufficit possibilis, & æquivoca per Text. in cap. nonnulli de Rescript. & in cap. quod translationem de offic. leg. ad tradita per Butr. conf. 19. n. 9. Barbol. de iur. Eccl. l. 3. cap. 26. §. 3. n. 41. Rot. dec. 214. n. 5. p. 2. dec. 213. n. 19. p. 12. recent. dec. 181. n. 7. coram bon. mem. Card. Cerro, & in Carpentoract. Decimarum 27. April. 1678. §. Quo verò, coram bon. mem. Rondinino.

6 Non obstat, quod privilegium obtentum fuerit prævia solutione notabilis pecuniarum summæ titulo compositionis, quasi quod ex hac causa effectum fuerit onerosum, itaut non subiaceat revocationi, ut innuit Rota dec. 711. num. 2. part. 4. divers. & decis. 1082. num. 3. coram Seraphin. quoniam privilegium dici nequit, onerosum ex solutione facta pro compositione, utpotè, quæ nunquam æquivalet privilegii valori, ut puncto notat Garz. de Benefic. part. 6. cap. 2. num. 194. Barbol. claus. 8. num. 18. Tamburin. de iur. Abbat. tom. 1. disputat. 16. quæst. 12. num. 14. & firmavit. Rota decis. 457. num. 17. part. 1. diversor. ubi quod hæc opinio fuit semper in praxi servata. Et in omnem casum conclusio forsitan urgere posset, ubi ageretur

tur de privilegii revocatione proveniente ex facto Principis particulari, in quibus terminis loquuntur decisiones in objecto allegatæ, secùs autem quando, prout hic, agitur de revocatione, seu magis proprie loquendo, resolutione privilegii contingente ex dispositione legis generalis: nam in his terminis resolutio locum sibi vindicat quandocumque privilegium sit onerosum, ut tradit Bald. in leg. final. vers. nam video, ff. de Senator. Roland. conf. 1. n. 137. Gozzadin. conf. 5. n. 21. Menoch. conf. 112. n. 3. & conf. 350. n. 10. & 11. Surd. conf. 210. n. 63. & seqq. Bec. conf. 56. nu. 44. & duobus seqq. Rot. dec. 457. n. 15. par. 1. divers.

7 Minus relevat, quod ex capite supervenientis Cathedralitatis expiret privilegium exemptionis, duntaxat in casu quo illius qualitas imprimatur de novo, non autem in casu, quo, ut hic detecta fuit jam impressa, licet adhuc latens, & ignorata. Quoniam in utroque casu viget eadem ratio mutationis status Ecclesiæ, quæ non stat in actu materiali, & physico, sed in declaratione Papæ, atque hominum opinione: paria enim sunt in jure nostro non esse, & non apparere, juxta Text. in leg. duo sunt Titii, ff. de Testam. tutel. Rota in Leodien. Canonatus 3. Junii 1680. §. fin. coram bon. mem. Pauluccio. Neque casus variatur ex eo, quod ante detectionem Cathedralitatis, Ecclesia subiecta esset immediatè Papæ, non autem Prælato inferiori ab Episcopo, in quibus terminis esset ratio insinuata in d. cap. cum inferior. de Majorit. & obedient. quod scilicet inferior jurisdictionem exerceat in Superiorem. Hæc enim ratio reddita fuit in eo Textu, quia ibi agebatur de Archidiacono, qui jurisdictionem ad se spectantem in Monasterium, retinere præsumebat post illius electionem in Cathedrali, tam in ipsum, quam in Episcopum; at ubi, prout in hac hypothese, Ecclesia ipsa post declarationem ejus Cathedralitatis allegat Priorem illius exemptionem adversus Episcopum, obstant etiam aliæ rationes superius adductæ, ac per Scribentes in d. cap. potissimum ponderatæ, nempe mutationis status Ecclesiæ, & Conjugii spiritualis inter ipsam, & Episcopum, quæ æquè obtinent, sive

Monacelli Form. Pars II.

Ecclesia præcedenter subesset inferiori, sive Superiori.

8 Nec demùm turbant clausulæ privilegii tolentes omnem quemcumque defectum subreptionis, obreptionis, & intentionis, munitæ clausula sublata, &c. & decreto irritanti; quia dum idem privilegium ob tam insignem Ecclesiæ mutationem evanuit ex superius firmatis, ita etiam evanuerunt omnes clausulæ, quæ sunt illi famulatoriæ, ad Text. in Clem. unic. de concess. præb. Gabr. de claus. concl. 3. n. 82. Rota coram Cassador. decis. 10. n. 4. super Regul. Cancell. & decis. 32. num. 12. part. 6. & decis. 247. num. 9. part. 11. rec. Prout nec etiam decretum anni 1669. datum in hodierno Summario Capituli num. 5. quia illud mandat quidem Archiepiscopum parere Brevi san. mem. Alexandri VII. super alternativa functionum in utraque Ecclesia, non obstantibus per eum deductis in precibus Sanctissimo oblati, in quibus inter cætera recensit exemptionem Ecclesiæ B. Mariæ, sed nullibi dicit, an exemptio non obstet, quia scilicet daret cum Ecclesiæ Cathedralitate, vel potius quia per canonizationem Cathedralitatis abrogata remanserit.

9 Et factò etiam sæcularizationis privilegium exemptionis defecit, quoniam illud concessum fuit Ecclesiæ tanquam Monasterio Canonicorum Regularium, & ex causa finali Regularis Instituti, quod in ipso vigeat, prout passim hujusmodi exemptiones Regularibus indulgere consuevit Sedes Apostolica, ut testatur Gloss. in Clement. 1. versio. proprii de rebus Eccles. non alienan. Campanill. divers. Jur. Can. rub. 12. cap. 16. num. secundo, Barbof. de offic. & potest. Episcop. part. 3. allegat. 105. num. 3. Card. de Luca de jurisdict. discurs. primo, num. quinto, unde sublata de medio regularitate, tollitur privilegium, cap. Abbate 25. in fin. ubi Innocent. prope fin. Abbat. num. 16. versio. Item dicit, Hostiens. num. 17. Butr. num. 22. Gonzal. Tell. in fin. de verbor. significat. Oldrad. consil. 267. num. secundo, vers. sed ubi tantum Rebuff. conf. 105. num. 2. & seqq. & num. 9. Suarez de leg. lib. 8. cap. 33. Non obstante quacunquæ asserta illius realitate, ac perpetuitate, quia stante Regularitatis in-

Dd 3 tui-

tuitu, intelligitur quatenus Regularitas perseveret, ut bene explicat Jo: Andr. in cap. cum persona num. 6. vers. qui verum dixit, Geminian. in d. cap. §. Si verò num. 3. vers. refert Fratrem Jacobum, Ancharan. num. 6. post med. de privil. in 6.

10. Nec ambigi valet, quin qualitas Monasterialis Ecclesie, ac status, & observantia Regularis fuerint causa finalis privilegii, id enim clarè colligitur ex omnibus illius partibus, primò scilicet ex parte proemiali ibi -- *Circumspecta Romani Pontificis providentia, &c. contentiones, & lites, quæ Regularium personarum quietem, & tranquillitatem perturbare consueverunt, è medio submovent, ut personæ ipsæ, nullare, quæ eas à Divino Cultu advocet, præpediat, secundum Ordinum suorum Regularia Instituta, tranquillis mentibus gratum Altissimo impendere possint famulatum, &c.* Ex proemio siquidem rectè desumitur causæ finalis privilegii ad Text. in leg. fin. ff. de hered. institut. Gomez in Regul. de Annal. quæst. 1. num. 1. & 2. Gonzal. ad Regul. 8. Cancellar. §. 7. probem. num. 122. Cocker de jurisdic. in Exempt. part. 3. quæst. 7. n. 3. Rota decif. 229. n. 15. coram san. mem. Alexandro VIII. & decif. 668. num. 4. coram bon. mem. Cardin. Cerro.

11. Secundò ex parte narrativa, sive expositiva status Ecclesie ibi -- *Proinde nos attendentes quod videm Prior, & Canonicum dictum Ordinem tunc professi intra septa Monasterii vitam degunt, habentque suam immediatè Prælatum, videlicet dictum Priorem de triennio in triennium à dicto Conventu juxta Indulta ab eadem Sede eis concessa eligi solitum, in cujus manibus professionem emittunt, ac illius correctioni, & obedientiæ, tum in respicientibus Regularum observantiam, cum in aliis nonnullis subsunt, quodque contentiones sæpè numero inter Prælatos immediatos Regularium Ecclesiarum, ac locorum Ordinarios super exercitio jurisdictionis utriusque competentis exoriri, ac pleraque gravamina à secularibus personis, Religiosis, ut plurimum inferri consueverunt, nec non quod Diocesis Cesaraugustana est ampla, ac in Regno Aragonum adsunt alia Monasteria ejusdem Ordinis exempta, &c.* Ponderando primordiale illam dictionem proinde, quæ

est designativa causæ, ex qua Papa motus fuit ad concedendum, ex firmatis per Barbof. dictjon. 293. Gratian. dec. March. 60. n. 2. Rota dec. 1471. n. 46. cor. Coccin. & decif. 469. n. 11. coram Buratt.

12. Tertiò demum ex parte conclusiva, sive exemptiva ibi -- *propterea quieti communi Religiosorum occurrere &c.* Et rursus ibi -- *Monasterium B. Mariæ, & Ecclesiam hujusmodi, ac illius Prioratum, Dignitates, & Officia Regularia ipsius Monasterii B. Mariæ, Portionarios, & Beneficiatos nunc, & protempore existentes intra Clausura dicti Monasterii in B. Mariæ degentes, & habitantes, &c. omnino, & perpetuo eximimus, &c.* Patet enim respectus ad Regularitatem ex eo, quod exemptio nominatim directa, seu collata fuit in ejus Monasterium, & ejus Religiosos, cum toties repetita qualitate Religiositatis, Conventus, & Monasterii. Ac rursus ex eo, quod specificè restricta fuit ad degentes, & habitantes intra Clausura Monasterii.

13. Neque in contrarium urget, quod inter causas privilegii narrata fuerit etiam illa litium, & controversiarum, celebritatis Ecclesie, & cultus fidelium, quod deficit in illo clausula dummodo Regularis ordo servetur, quodque demum exemptio concessa fuit nedum Monasterio, ac Religiosis, & eorum bonis, verum etiam secularibus personis intra illius Clausura degentibus: quia quòs agit de exemptione Monasterii, ejusque religiosorum, semper causa finalis exemptionis censetur ratio vitæ Religiosæ, cum ex hac etiam Summi Pontifices plerumque moveantur ad exemptiones Regularibus impertiendas. Cæteræ autem causæ censentur accessorie, seu potius occasionales, & impulsivæ, ut de causa litium, & controversiarum tradit Cocker de jurisdic. in exempt. p. 3. q. 7. n. 2. & de altera cultus fidelium Rota in Hispanen. Decernum de Xeres 17. Aprilis 1679. §. Quibus non adversatur, coram clar. memor. Card. Matthejo. Defectus præfata clausula dummodo, &c. (ultra quod petit principium) nihil officit, cum non semper in Regularium privilegiis apponi soleat, ut constat ex pluribus collectis apud Lezzam. Oper. moral. tom. 3. Et demum exemptio bo-

bonorum Monasterii, sæcularium personarum in eo degentium: famulatur eademmet causæ motivæ Regularitatis, prout etiam patet ex eo quod, ut præfertur, respectu sæcularium personarum exemptio limitata fuit ad degentes intra Claustra Monasterii.

14. Nulla denique vis fieri valet in præservatiua privilegiorum, & exemptionum Ecclesiæ contenta in litteris sæcularizationis, quia illa fuit successivè modificata quoad ea, quæ (ut sonant verba præcisa) sunt in usu, nec revocata, nec sub generali revocatione comprehensa, nec status sæculari, & Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis, necnon Concilii Tridentini decretis adversantur, prout certè ex huc usque firmatis, & generaliter revocata, & cum statu sæculari incompatibilis, & præfatis omnibus Canonicis sanctionibus adversa est exemptio, de qua agitur imò ex eisdemmet litteris sæcularizationis exemptio videtur adempta potius quàm confirmata, cum in illis expressa legatur lex, sive conditio, quod in omnibus, in quibus non fuisset specialiter derogatum, servarentur litteræ alterius sæcularizationis Ecclesiæ S. Salvatoris, quæ (ut ex earum lecturâ constat) præferunt explicitam subjectionem Ecclesiæ, & Capituli, Jurisdictioni, ac Visitationi Archiepiscopi.

Et ita &c. Utraque, &c.

EADEM CORAM EODEM.

Veneris 13. Junii 1692.

ARGUMENTUM.

Privilegium exemptionis Ecclesiæ, & Collegii à jurisdictione Episcopi resolvitur per sæcularizationem, & erectionem in Cathedralam. Conjugum Spirituale Episcopi cum Ecclesia Cathedrali quomodò accipiatur, ostenditur.

SUMMARIUM.

1. Ecclesia Collegiata erecta in Cathedralam, efficitur novum corpus cum no-
vo capite.

2. Ecclesia, quæ per transformationem effecta fuit novum Corpus, subjici debet suo capiti.

Ecclesia Cathedralis cum Episcopo facit unum Corpus, quemadmodum Vir, & Uxor dicuntur unacaro, ibi, & num. 3.

4. Ecclesia inferior Collegiata, aut Conventualis si auctoritate Papæ erigatur in Cathedralam, ipso facto fit exempta à jurisdictione Prælati Episcopo inferioris, & n. 5.

6. Contractus spiritualis conjugii, quod Episcopus contrahit cum Ecclesia Cathedrali, quomodo sit intelligendum, num. 7.

8. Solutio quæ fit nomine componendæ, nunquam equivaleat privilegii valori. Clausula effrenatæ privilegii semper famulantur gratiæ, & cum ea evanescent, ubi defectus intentionis concedendæ adest, ibi.

9. Exemptio concessa Regularibus, cessante Regularitate cessat exemptio.

10. Canones, & Concilia quoties non sunt abrogata, seu abolita semper exemptioni resistunt, licet eorum resistentia propter auctoritatem Papæ reddatur inefficax.

DECISIO XXV.

Quoniam in decisionem edita sub die Octava Februarii proxime elapsi, firmatum fuit, privilegium Exemptionis anno 1588. concessum per sanctum Sixtum V. Ecclesiæ Beatæ Mariæ del Pilar, non obstare Reverendissimo Archiepiscopo, quominus ipsi visitare valeat Ecclesia S. Salvatoris, & Beatæ Mariæ Cathedralam Metropolitanam Cæsaraugustanam nuncupatas, earumque novum Capitulum, ac in eisdem Ecclesiis, contra idem capitulum omnimodam Ordinariam Jurisdictionem exercere, ac respectivè procedere juxta formam Sac. Conc. Tridentini sess. 5. de reformat. cap. 6. cum fundamentum, quod

D d 4 illud.

Die 23. Augusti 1692. S. Concilii decrevit. Possè Archiepisc. visitare, & alia peragere juxta Votum Rotæ.